**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ Г. С. СКОВОРОДИ**

**ЗАТВЕРДЖЕНО**
Вченою радою
ХНПУ імені Г. С. Сковороди
від 31 серпня 2026 протокол №9

_____ Юрій БОЙЧУК

# ПРОГРАМА
## організації та проведення підвищення кваліфікації вихователів групи подовженого дня

**Харків – 2026**

**Розробники:** Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди (Ткаченко Лідія Петрівна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії і методики викладання філологічних дисциплін у дошкільній, початковій і спеціальній освіті).

**Напрям підвищення кваліфікації:** удосконалення професійних компетентностей вихователів ГПД, висвітлення актуальних питань навчання й виховання учнів в умовах реформування галузі освіти відповідно до чинного законодавства України.

**Розроблено на основі типової програми:** Типова освітня програма організації і проведення підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладами післядипломної педагогічної освіти, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 15.01.2018 № 36.
**Термін дії програми:** з 2026 до 2031 року.

**Рецензенти:**
Сущенко Лариса Олександрівна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри дошкільної та початкової освіти Запорізького національного університету;
Мкртічян Оксана Альбертівна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри початкової і професійної освіти Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди.

**© Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди**

# 1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

**Актуальність програми.** Освітня програма організації та проведення підвищення кваліфікації вихователів групи подовженого дня розроблена на основі сучасної державної освітньої політики, стратегії реформування освіти, а також із урахуванням провідних положень Концепції «Нова українська школа» щодо всебічного гармонійного розвитку особистості здобувача освіти. Актуальність розроблення та впровадження програми зумовлена швидкими соціально-економічними перетвореннями в країні, викликами цифровізації, безпековими реаліями та зміною вимог до організації позаурочного часу здобувачів освіти. Сучасний вихователь ГПД має бути готовим до реалізації вимог державних освітніх стандартів у позаурочній діяльності, посиленням уваги інклюзивного підходу, упровадження цифрових технологій, а також до організації змістовного дозвілля, релаксації та всебічної підтримки дітей під час дистанційного чи змішаного навчання.

Концепція НУШ передбачає не лише здобуття знань на уроках, а й наскрізне формування ключових компетентностей та ціннісних орієнтирів. У цьому контексті діяльність групи подовженого дня є логічним подовженням освітнього процесу, де створюються умови для соціокультурного розвитку, патріотичного виховання, формування навичок самостійної роботи, безконфліктного спілкування та здорового способу життя учнів.

Провідна роль у забезпеченні якісного позаурочного середовища належить вихователю нової формації – умотивованому, емоційно стійкому фахівцю, який виступає в ролі тьютора, фасилітатора, модератора дитячих ініціатив та організатора безпечного дитиноцентрованого простору. Такий педагог володіє навичками успішної комунікації, тайм-менеджменту, проєктної діяльності, пропедевтики освітніх труднощів під час самопідготовки, а також уміє ефективно співпрацювати з вчителями початкових класів, батьками, соціальними педагогами, практичними психологами та іншими фахівцями.

Переосмислення професійної місії вихователя ГПД актуалізує необхідність його систематичного професійного зростання. Упровадження цієї програми спрямоване на підготовку фахівців, здатних відходити від застарілих стереотипів навчання, обирати продуктивні моделі організації освітнього процесу та застосовувати інноваційні виховні й здоров'язбережувальні технології, гнучко реагувати на нестандартні ситуації, забезпечувати психоемоційний комфорт, гармонійний розвиток кожної дитини в позаурочний час.

**Цільова група:** вихователі груп подовженого дня закладів освіти різних типів і форм власності.

**Обсяг (тривалість):** 5 кредитів ЄКТС (150 годин), термін навчання 1 місяць

**Особливості реалізації програми:** Програма реалізується вподовж одного місяця у синхронному режимі й передбачає гнучкі форми навчання, що забезпечує безпеку, доступність та ефективність навчання для вихователів ГПД у різних областях, включно з прифронтовими. Заняття поєднують інтерактивні лекції, практичні кейси й обговорення, що сприяє засвоєнню знань і їх практичному застосуванню. Програма відповідає чинному законодавству України й гарантує офіційне підтвердження результатів підвищення кваліфікації.

**Форма (форми) навчання:** дистанційна (онлайн) із використанням технологій відеоконференцій та інтерактивних платформ; за можливості й безпечних умов – очна або змішана форма.

**Мета підвищення кваліфікації:** розвиток професійних компетентностей вихователів груп подовженого дня, упровадження діяльнісного підходу та інтерактивних методик для розвитку наскрізних умінь учнів, формування навичок самостійної роботи, подолання освітніх втрат, забезпечення умов для корисного дозвілля.

**Завдання підвищення кваліфікації:**

сформувати цілісне розуміння сучасних тенденцій розвитку освіти в цілому та провідних завдань роботи групи подовженого дня зокрема;

розвинути здатність добирати і використовувати сучасні та ефективні методики і технології навчання, виховання і розвитку учнів;

сформувати вміння планувати та організовувати режим роботи, різні види і форми навчальної та пізнавальної діяльності учнів у ГПД;

забезпечити готовність до впровадження сучасних освітніх технологій, методик, інтерактивних форм навчання, спрямованих на формування компетентностей і наскрізних умінь здобувачів освіти під час роботи в ГПД;

опанувати базові знання для формування та розвитку в учнів ключових компетентностей та вмінь, спільних для всіх компетентностей;

удосконалити навички формування емоційного інтелекту дітей, застосування здоров'язбережувальних технологій та створення безпечного розвивального середовища ГПД в умовах інклюзії;

сприяти здатності планувати індивідуальний професійний розвиток та адаптуватися до змін у освітній політиці, цифровізації та глобальних викликах;

розвинути професійні компетентності вихователя ГПД через самоосвіту, рефлексію та обмін досвідом.

**Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться:** перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться відповідає професійному стандарту «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», затвердженого наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 23.12.2020 № 2736-20: предметно-методична (А2), психологічна (Б1), педагогічного партнерства (Б3), організаційна (Г2).

**Очікувані результати підвищення кваліфікації:**

За результатами навчання слухачі оволодіють **знаннями** та набудуть (вдосконалять) **уміння, навички** щодо:

моделювання режиму й змісту роботи ГПД відповідно до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти;

формування і розвитку в здобувачів освіти ключових компетентностей і наскрізних умінь, визначених державним стандартом освіти;

застосування сучасних та ефективних методик і технологій позаурочної роботи;

використання цифрових технологій в роботі ГПД;

організація різних видів і форм навчальної, пізнавальної та

дозвіллєвої діяльності здобувачів освіти;

здійснення оцінювання й аналізу результатів навчання здобувачів освіти, розроблення технологій індивідуального навчання;

усвідомлення особистих почуттів, емоцій, потреб та емоційних станів інших учасників освітнього процесу, керування власними емоційними станами, співпраця з педагогічним колективом та фахівцями;

партнерська взаємодія з батьками учнів;

підтримки особистого фізичного та психоемоційного здоров'я під час професійної діяльності;

здійснення власного професійного розвитку.

**Система та критерії оцінювання результатів підвищення кваліфікації:**

Оцінювання результатів навчання здійснюється на засадах об'єктивності, прозорості та відповідності очікуваним результатам навчання. Оцінювання результатів навчання в межах програми підвищення кваліфікації здійснюється з метою визначення рівня сформованості професійних компетентностей слухачів. Підтвердження результатів навчання відбувається за умови проходження слухачем від 70 до 100 % обсягу програми, що передбачає виконання всіх обов'язкових навчальних завдань та активну участь у заняттях.

Із метою оцінювання результатів навчання використовуються такі інструменти:

практичні завдання, що передбачають розроблення дидактичних матеріалів, елементів занять, мініпроєктів та методичних розробок для закладу загальної середньої освіти та будуть представлені у випусковій роботі.

Підсумковий рівень навчальних досягнень слухачів визначається за такими критеріями: виконання випускової роботи, що відображає практичний досвід вихователя ГПД.

**Документ про підвищення кваліфікації:** сертифікат про підвищення кваліфікації відповідно до встановленого зразка обсягом 150 годин / 5 кредитів ЄКТС.

**Вартість програми:** узгоджується додатково (враховуючи кількість слухачів)**.**

## 2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Реалізація програми ґрунтується на засадах науковості та практичної спрямованості, з орієнтацією на професійні потреби вихователя ГПД у закладах загальної середньої освіти.

Програмою передбачено інтерактивні лекційні заняття.

Особливістю практичних занять є моделювання фрагментів занять із використанням комунікативно-ігрових та проєктних підходів, розв'язання кейсів, створення дидактичних матеріалів і цифрових ресурсів.

Самостійна робота передбачає узагальнення передового досвіду та представлення власних напрацювань у галузі позаурочної роботи, аналіз власного педагогічного досвіду крізь призму професійних компетентностей, визначених державним стандартом.

Підсумкові заходи передбачають участь слухача курсів та представлення досвіду роботи на конференції з обміну досвідом, виконання випускової роботи з метою перевірки рівня засвоєння теоретичного змісту програми та сформованості професійних компетентностей.

Максимальна кількість балів, яку можуть отримати учасники – 100. Прохідний бал – 70 і вище. Учасники, які успішно виконали програму, представили досвід роботи на конференції з обміну досвідом та представили випускову роботу, отримують сертифікат про підвищення кваліфікації.

Зміст програми складається з 2-х модулів та 10-ти взаємопов'язаних тем. Кількість годин, що відводиться на засвоєння змісту Програми, становить 150 год, із них: 40 год – лекційні заняття, 80 год – практична робота, 20 год – самостійна робота, 10 год – контрольні заходи.

| **Назва навчальних тем** | **Кількість годин** | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| | **Лекції** | **Практичні** | **Самостійна робота** | **Контрольні заходи** | **Усього** |
| **МОДУЛЬ 1. Загальні компетентності педагога в роботі вихователя ГПД** | | | | | |
| Тема 1.1. Організація розвивального освітнього середовища ГПД | 4 | 8 | 2 | | **14** |
| Тема 1.2. Психолого-педагогічна готовність вихователя ГПД як основа роботи в дитячому колективі | 4 | 8 | 2 | | **14** |
| Тема 1.3. Формування громадянської і соціальної компетентності вихователя ГПД | 4 | 8 | 2 | | **14** |

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| Тема 1.4. Робота вихователя ГПД в контексті україноцентрованого культурного виховання | 4 | 8 | 2 | | **14** |
| Тема 1.5. Формування комунікативного простору ГПД | 4 | 8 | 2 | | **14** |
| **Разом за модулем** | **20** | **40** | **10** | | **70** |
| **МОДУЛЬ 2. Підвищення рівня професійних компетентностей вихователів ГПД** | | | | | |
| Тема 2.1. Розвиток професійних компетентностей вихователів ГПД в мовно-літературній галузі | 4 | 8 | 2 | | **14** |
| Тема 2.2. Розвиток професійних компетентностей вихователів ГПД в галузі STEM-освіти | 4 | 8 | 2 | | **14** |
| Тема 2.3. Розвиток професійних компетентностей вихователів ГПД у громадянській та історичній, соціальній і здоров'язбережувальній освітніх галузях | 4 | 8 | 2 | | **14** |
| Тема 2.4. Розвиток професійних компетентностей вихователів ГПД у технологічній та мистецькій освітній галузі | 4 | 8 | 2 | | **14** |
| Тема 2.5. Розвиток професійних компетентностей вихователів ГПД в галузі цифровізації освітнього процесу | 4 | 8 | 2 | | **14** |
| **Разом за модулем** | **20** | **40** | **10** | | **70** |
| **Випускова робота** | | | | **10** | **10** |
| **Усього** | **40** | **80** | **20** | **10** | **150** |

## 3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

### МОДУЛЬ 1. Загальні компетентності педагога в роботі вихователя ГПД

**Тема 1.1. Організація розвивального освітнього середовища ГПД**

Концептуальні засади створення безпечного та стимулювального освітнього простору в умовах ГПД. Урахування запитів учнів з ООП. Зонування приміщення (осередки відпочинку, самопідготовки, творчості та ігрової діяльності) відповідно до вікових та індивідуальних потреб молодших школярів. Нормативно-правові вимоги та санітарно-гігієнічні норми облаштування середовища ГПД. Раціональне поєднання режимних моментів, фізичної активності на свіжому повітрі та інтелектуального навантаження. Забезпечення психологічного комфорту, безбар'єрності та ергономічності освітнього простору. Дидактичне та матеріально-технічне оснащення ГПД як чинник активізації пізнавальної діяльності й розвитку самостійності учнів.

**Тема 1.2. Психолого-педагогічна готовність вихователя ГПД як основа роботи в дитячому колективі**

Структура та компоненти психолого-педагогічної готовності вихователя до роботи з учнями початкових класів у позаурочний час. Особистісна та емоційно-вольова регуляція педагога в умовах динамічного дитячого колективу. Методика діагностики та врахування індивідуально-психологічних, вікових і психофізіологічних особливостей дітей. Психолого-педагогічний супровід процесів адаптації, дезадаптації та згуртування дитячого колективу в ГПД. Стратегії запобігання й вирішення конфліктних ситуацій, протидія булінгу та створення атмосфери взаємоповаги й підтримки. Рефлексивна позиція вихователя як інструмент розвитку власної емоційної стійкості й професійного самовдосконалення.

**Тема 1.3. Формування громадянської і соціальної компетентності вихователя ГПД**

Сутність та змістовий наповнення громадянської й соціальної компетентностей педагога в контексті сучасних освітніх трансформацій. Роль вихователя ГПД у формуванні в учнів демократичних цінностей, правової свідомості та навичок відповідальної поведінки. Практичні інструменти організації партнерської взаємодії, командної роботи та співпраці в дитячому колективі. Методика реалізації проєктної діяльності громадянського спрямування під час режимних моментів. Розвиток емпатії, критичного мислення та здатності конструктивно взаємодіяти у різноманітному соціокультурному середовищі. Взаємодія вихователя з батьками та громадою задля формування соціально активної особистості.

**Тема 1.4. Робота вихователя ГПД в контексті україноцентрованого культурного виховання**

Концептуальні засади україноцентризму в системі виховної роботи ГПД: від патріотичних гасел до практичного усвідомлення національної ідентичності.

Застосування фольклорних традицій, народної педагогіки, етнографічних матеріалів та історичної спадщини у позаурочній діяльності. Формування в учнів поваги до державної мови, державних символів, традицій та звичаїв українського народу. Інтеграція українознавчого компонента в ігрову, пізнавальну та художньо-естетичну діяльність дітей. Національно-патріотичне виховання в умовах сучасних викликів: плекання історичної пам’яті, гордості за власну країну та шанобливого ставлення до її захисників.

**Тема 1.5. Формування комунікативного простору ГПД**

Комунікативна культура вихователя ГПД як фундамент для створення ефективної мовленнєвої взаємодії. Принципи побудови суб’єкт-суб’єктного діалогового спілкування між педагогом та вихованцями. Розвиток комунікативних навичок учнів: вербальні й невербальні засоби вираження думки, культура слухання та ведення дискусії. Методика використання комунікативно-ігрових вправ, ситуативних завдань і театралізації у позаурочний час. Створення безбар’єрного середовища для висловлення власної думки, почуттів і переживань кожної дитини. Запобігання мовленнєвим бар’єрам і конфліктам шляхом застосування технік ненасильницького спілкування.

## МОДУЛЬ 2. Розвиток професійних компетентностей вихователів ГПД у сучасних умовах

### Тема 2.1. Підвищення рівня професійних компетентностей вихователів ГПД

Шляхи вдосконалення мовно-літературної компетентності вихователя як носія державної мови та мовленнєвого зразка. Методика супроводу мовленнєвого розвитку школярів під час виконання домашніх завдань та в ігровій діяльності. Організація позакласного читання в ГПД: використання технологій сторітелінгу, виразного читання, буктрейлерів та літературних віталень. Формування в дітей навичок критичного сприйняття й аналізу тексту, збагачення активного словникового запасу. Подолання мовленнєвих труднощів і підтримка дітей з мовленнєвими порушеннями в позаурочний час. Інтеграція мовленнєвих вправ у щоденні режимні моменти ГПД.

### Тема 2.2. Розвиток професійних компетентностей вихователів ГПД в галузі STEM-освіти

Сучасні підходи до впровадження STEM-технологій у практичну діяльність ГПД. Методика організації дослідницько-пошукової та проєктної діяльності дітей із використанням елементів математики, естетики, конструювання та інженерії. Розвиток у вихователя навичок добору та адаптації практичних дослідів, лабораторних спостережень та експериментів із підручних матеріалів. Формування в учнів критичного, логічного та просторового мислення, інтересу до природничих наук. Використання конструкторів, робототехнічних наборів і 3D-моделювання у позаурочній діяльності ГПД. Інтегровані дні та тематичні STEM-тижні як форма активізації пізнавального інтересу школярів.

### Тема 2.3. Розвиток професійних компетентностей вихователів ГПД у громадянській та історичній, соціальній і здоров'язбережувальній освітніх галузях

Методичні засади реалізації здоров'язбережувальних технологій у режимі дня ГПД: рухливі ігри, динамічні паузи, загартування та формування гігієнічних навичок. Формування у дітей уявлень про безпеку життєдіяльності, правильне харчування, ментальне здоров'я та здоровий спосіб життя. Організація краєзнавчо-історичної та екскурсійної роботи в ГПД для ознайомлення з місцевою історією, видатними постатями та пам'ятками. Розвиток у школярів соціальних навичок, відповідальності за власну безпеку й довкілля. Інструменти оцінювання та корекції психоемоційного стану учнів під час перебування в групі подовженого дня.

### Тема 2.4. Розвиток професійних компетентностей вихователів ГПД у технологічній та мистецькій освітній галузі

Удосконалення практичних навичок вихователя щодо використання арт-технологій та художньо-прикладних технік у ГПД (аплікація, ліплення, орігамі, конструювання з вторинної сировини). Організація творчих майстерень, виставок та художніх студій у позаурочний час. Роль образотворчого, музичного та театрального мистецтва у знятті емоційного напруження й

релаксації дітей після навчальних занять. Розвиток дрібної моторики, естетичного смаку, креативності та творчої уяви молодших школярів. Методика інтеграції художньої праці з іншими освітніми галузями під час реалізації тематичних днів і тижнів у ГПД.

**Тема 2.5. Розвиток професійних компетентностей вихователів ГПД в галузі цифровізації освітнього процесу**

Освоєння вихователем ГПД сучасних цифрових інструментів для організації освітньої та виховної діяльності (інтерактивні дошки, освітні платформи, онлайн-сервіси). Застосування гейміфікації, навчальних ігрових додатків та цифрових вікторин під час самопідготовки й дозвілля. Організація гібридного чи дистанційного формату роботи ГПД у разі потреби. Формування в учнів основ цифрової грамотності, безпечної поведінки в мережі Інтернет та медіаграмотності. Використання цифрових технологій для ведення документації вихователя ГПД, взаємодії з батьками та створення візуального контенту для занять.

## 4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ


***Нормативно-правові документи***

1. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19.
2. Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо державних гарантій в умовах воєнного стану, надзвичайних ситуацій або надзвичайного стану» від 15.03.2022 № 2126-IX / Відомості Верховної Ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2126-20#Text.
3. Закон України «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2834-20#Text
4. Закон України «Про охорону дитинства». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2402-14#Text
5. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» від 26.12.2025 № 1810. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1810-2025-%D0%BF#Text
6. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року» від 14.12.2016 № 988-р / Відомості Верховної Ради України. URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-%D1%80#Text
7. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Національної стратегії розвитку інклюзивного навчання на період до 2029 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації на 2024-2026 роки» від 07.06.2024 № 527-р / Відомості Верховної Ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/527-2024-%D1%80#Text
8. Наказ МОН України «Про затвердження Типової програми підвищення кваліфікації педагогічних, науково-педагогічних та інших працівників закладів освіти «Організація фізичного та психологічно безпечного освітнього середовища: реагування на загрози чи надзвичайні ситуації» від 06.06.2024 № 814 / Міністерство освіти і науки України. URL: https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-typovoi-prohramy-pidvyshchennia-kvalifikatsii-pedahohichnykh-naukovo-pedahohichnykh-ta-inshykh-pratsivnykiv-zakladiv-osvity-orhanizatsiia-fizychnoho-ta-psykholohichno-bezpe
9. Наказ МОН України «Про деякі питання розроблення та імплементації спецкурсів і модулів з ігрових технологій та діяльнісних методів навчання», від 13.07.2021 № 813/ Міністерство освіти і науки України. URL: https://mon.gov.ua/npa/pro-deyaki-pitannya-vprovadzhennya-osvitnih-komponentiv-navchalnih-disciplin-speckursiv-moduliv-z-igrovih-ta-diyalnisnih-metodiv-navchannya-ta-rozvitku
10. Наказ МОН України «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної

середньої освіти», від 13.07.2021 № 813 / Міністерство освіти і науки України. URL: https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennya-metodichnih-rekomendacij-shodo-ocinyuvannya-rezultativ-navchannya-uchniv-1-4-klasiv-zakladiv-zagalnoyi-serednoyi-osviti

11. Наказ МОН України «Про затвердження Положення про атестацію педагогічних працівників» (зі змінами), від 10.09.2024 № 1277 / Міністерство освіти і науки України. URL: https://mon.gov.ua/npa/pro-vnesennia-zmin-do-polozhennia-pro-atestatsiiu-pedahohichnykh-pratsivnykiv-zareiestrovanyi-v-ministerstvi-iustytsii-ukrainy-30-zhovtnia-2024-roku-za-163442979

12. Наказ МОН України «Про затвердження професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти», від 29.08.2024 № 1225 / Міністерство освіти і науки України. URL: https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-profesiinoho-standartu-vchytel-zakladu-zahalnoi-serednoi-osvity

13. Наказ МОН України «Про затвердження Типової програми підвищенняквалiфікації педагогічних,науково-педагогічних та інших працівників закладів освіти «Організація фізичного та психологічно безпечного освітнього середовища : реагування на загрози чи надзвичайні ситуації», від 06.06.2024 № 814 / Міністерство освіти і науки України. URL: https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-typovoi-prohramy-pidvyshchennia-kvalifikatsii-pedahohichnykh-naukovo-pedahohichnykh-ta-inshykh-pratsivnykiv-zakladiv-osvity-orhanizatsiia-fizychnoho-ta-psykholohichno-bezpe

14. Порядок створення груп подовженого дня : Наказ Міністерства освіти і науки України від 25.06.2018 р. № 677. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0865-18#Text

15. Санітарний регламент для закладів загальної середньої освіти : Наказ Міністерства освіти і науки України від 25.09.2020 р. № 2205. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1111-20#Text

16. Лист МОН України «Про організацію 2025/2026 навчального року в закладах загальної середньої освіти», від 22.08.2025 № 1/17526-25 / Міністерство освіти і науки України. URL: https://rada.info/upload/users_files/37485490/docs/80bfd44ebfa2a112a27c4be65dd5bd3b.pdf

17. Лист МОН України «Про методичні рекомендації щодо організації виховного процесу в закладах освіти», від 19.11.2024 № 1/21639-2421 / Міністерство освіти і науки України. URL: https://mon.gov.ua/npa/pro-metodychni-rekomendatsii-shchodo-orhanizatsii-vykhovnoho-protsesu-v-zakladakh-osvity

### *Основна література*

1. Бібік Н. М. Соціалізація молодших школярів у взаємозв'язку урочної та позаурочної діяльності: метод. посіб. Київ : КОНВІ ПРІНТ, 2020. 104 с.

2. Білоконна Н. І., Кравцова І. А. Шляхи підвищення ефективності самопідготовки молодших школярів в умовах групи подовженого дня. *Педагогіка вищої та середньої школи*. 2016. Т. 47. С. 75–80.

3. Бондаренко Г., Ващенко О. Методичні основи організації оздоровчої діяльності майбутнього вчителя початкової школи в групі подовженого дня. *Молодь і ринок*. 2021. № 10 (196). С. 79–84.

4. Голуб О., Лесик А., Щербакова Н. Педагогічні умови ефективної діяльності вихователя групи подовженого дня. *Молодь і ринок*. 2022. № 2 (200). С. 82–88.

5. Гончарук О. В. Особливості формування предметно-методичної компетентності в майбутніх вихователів групи подовженого дня. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2023. № 88. С. 84–89.

6. Гордійчук О. Інноваційні підходи до професійної підготовки вихователя групи подовженого дня сучасної початкової школи. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету*. Серія: Педагогіка. 2009. № 5. С. 116–122.

7. Демченко Н. М. Розвиток критичного мислення в учнів початкових класів на уроках математики. *Психолого-педагогічні науки*. 2022. № 3. С. 45–47.

8. Зоря Ю. М. Медіаграмотність та STEM-освіта: виклики та можливості : навчально-практичний посібник. Київ : Академія української преси, Центр вільної преси, 2024. 98 с.

9. Коханко О., Якуб В. Стан готовності майбутніх учителів початкової школи до організації роботи групи подовженого дня. *Гірська школа Українських Карпат.* 2014. № 11. С. 87–90.

10. Лавренюк А., Любчак Л. Умови організації освітнього середовища групи подовженого дня в контексті ідей Нової української школи. *Актуальні проблеми формування творчої особистості педагога в контексті наступності дошкільної та початкової освіти* : збірник матеріалів IX Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (Вінниця, 26–27 березня 2025 р.). Вінниця, 2025. Вип. 14. С. 150–151.

11. Лесик А. С. Підготовка вихователів групи подовженого дня до формування комунікативної компетентності в молодших школярів. *Зростаюча особистість у смислоціннісних обрисах* : збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (м. Івано-Франківськ, 24–25 жовтня 2019 р.). Івано-Франківськ, 2019. С. 166–172.

12. Мартинюк А. К., Кожевнікова Л. В., Захарченко А. В. Педагогічні умови патріотичного виховання молодших школярів засобами українського фольклору. *Педагогічний та психологічний досвід*. 2025. № 2 (97). 47с.

13. Практична медіаосвіта: медіаграмотність в освітньому просторі : навч.-метод. посібник / уклад.: В. В. Байдик, О. В. Проніна; за заг. ред. В. В. Байдик. Лисичанськ, 2021. 66 с.

14. Психосоціальна підтримка учасників освітнього процесу : навчально-методичний посібник. / укл.: Андрєєнкова В. Л., Войцях Т. В., Гриців І. П. та ін. Київ, 2023. 149 с.

15. Роєнко Л. М. Методика навчання української мови у початковій школі: практикум: посіб. для студ. / Л. М. Роєнко, Т.А. Торчинська ; МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини. Умань : Візаві, 2021. 148 с.

16. Розвиток гнучких умінь (soft skills) у процесі освітньої діяльності: теорія і практика : матеріали II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (м. Глухів, 22 лютого 2024 року) / за наук. ред. д-ра пед. наук, проф. Бірюк Л. Я. Глухів : РВВ Глухівського НПУ ім. О. Довженка, 2024. 288 с.

17. Старагіна І. П., Волошенюк О. В., Мокрогуз О. П. та ін. Нова українська школа: організація медіаосвіти в початковій школі : навчально-методичний посібник. Київ : ПРОПАПІР, 2021. 163 с.

18. Український правопис / художн-оформ. О. А. Гугалова-Мєшкова. Харків, 2019. 348 с.

19. Утвердження української національної та громадянської ідентичності : монографія / Журба К. О., Бех І. Д., Бойко С. М. та ін. Київ : «Компрінт», 2024. 232 с.

20. Федій О. Розвиток критичного мислення і рефлексії як складових емоційної культури вчителя початкової школи» *Освіта. Інноватика. Практика*. 2024. № 12 (6). С. 85–92.

21. Форостюк Т. В., Форостюк В. О., Калюжка Н. С. Розвиток критичного мислення в учнів початкової школи: стратегії, методики та виклики для педагогів. *Вісник науки та освіти*. 2023. № 9 (15). С.132–142.

22. Шиян Р., Романенко Ю., Терещенко В. та ін. Перезавантаження НУШ: практичні орієнтири для вчительства початкової школи. Київ, 2025. 116 с.

***Додаткова література***

1. Білявська Т.М. Методика навчання української мови в початковій школі : Навчальнометодичний посібник / Т. М. Білявська. Миколаїв: СПД Румянцева, 2021. 108 с.

2. Дубовик С., Євтушенко Я. Організаційно-методичний супровід роботи вчителя з опрацювання розділу «Частини мови» в початковій школі. *Молодий вчений*. 2023. № 4 (116). URL: https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/5815

3. Дубовик С., Петренко Н. Організація навчання молодших школярів під час вивчення розділу «Звуки і букви» у початковій школі. Молодий вчений. 2023. № 3(115). URL: https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/5782

4. Ремех Т. О. Сутність і структура громадянської компетентності учня нової української школи. *Український педагогічний журнал*. 2018. № 2. С.34–41. URL: http://uej.undip.org.ua/upload/iblock/355/35502816fa4c624c2e725870a4291c9c.pdf

5. Садкіна В. Маленькі секрети учительського успіху. Навчаємо з радістю. Харків : Основа, 2021. 160 с.

6. Фідкевич Л., Бакуліна Н. Теорія і практика формувального оцінювання в 1-2 класах НУШ. Київ : Генеза, 2021. 64 с.

7. Чемоніна Л. В. Медіаграмотність майбутніх учителів початкової школи: практичний аспект. *Молодь і ринок*. 2022. № 3-4/201-202. С.87–92. URL: https://mir.dspu.edu.ua/article/view/259954/256326.

8. Яремчук Н., Калітовська О. Теоретичні засади організації групи подовженого дня в початковій школі. *Молодий вчений*. 2019. № 10 (74). С. 276–279.

9. Яцина С., Шпак В., Гуйван Л. Організація навчально-пізнавальної та виховної діяльності молодших школярів у групі подовженого дня. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2024. № 6 (140). С. 377–384.